

Jauni aicinājumi, jaunas iespējas

Igors Klapenkovs

Piektdien, 11. decembrī, avīzēs "Diena" un "Liesma" tika publicēts sludinājums par to, ka Vidzemes augstskola izsludina konkursu uz augstskolas direktora vietu, un jau janvāra pirmajā pusē mēs gaidām darbā jaunu, enerģisku un idejām bagātu cilvēku, kas turpmāk vadīs lielu daļu augstskolas administratīvā darba.

Kopš 1994. gada septembra, kad pirmo reizi oficiāli tika izteikta ideja par Vidzemes augstskolu, esmu piedzīvojis ļoti intensīvu un interesantu procesu Vidzemes augstskolas izveides projekta vadītāja un direktora darbā, kura gaitā ir iegūta unikāla pieredze, iegūts daudz draugu un labu kolēģu.

Atskatoties atpakaļ uz šiem 4 gadiem, ir liels gandarījums par to, kas ir paveikts ciešā kopdarbā ar kolēģiem, pašvaldībām, sadarbības partneriem: progresīvs augstskolas modelis, modernas studiju programmas, kvalificēti mācībspēki un administrācijas darbinieki, gudri un aktīvi studenti, modernas augstskolas ēkas un bibliotēka. ViA jau no pašiem pirmsākumiem ir baudījusi labvēlīgu sabiedrības attieksmi, līdz ar to vienmēr ir bijis augsts konkurss uz studiju vietām un pastiprināta sabiedrības interese par augstskolas attīstību. Gandarījums ir arī par plašo starptautisko sadarbību, kā rezultātā esam ieguvuši gan kvalificētus pasākumus, gan cēlušī mūsu mācībspēku kvalifikāciju, gan guvuši neatsveramu atbalstu ViA bibliotēkas izveidē. Īpaši neaizmirstama ir tā pacilātība, entuziasms un labvēlīgā gaisotne, kas visspilgtāk izpaudās augstskolā pirmajā mācību gadā. Ceru, ka tā visiem mums dod spēku un iedvesmu strādāt tālāk.

Īpaši pirmajā mācību gadā direktoram bija ļoti liela loma ViA darbībā un attīstībā. Tagad, līdz ar Senāta un vēlētāja ievēlēšanu, šīs vēlētās struktūras ir pārņēmušas lielu daļu no tām funkcijām, kuras augstskolas izveides laikā un darbības pirmajā gadā ir bijušas direktora kompetencē. Līdz ar pienākumu maiņu arī direktora loma augstskolā ir mainījusies, un viņa atbildībā ir pārsvarā saimnieciskie, ēku uzturēšanas un budžeta sastādīšanas jautājumi. Līdz ar to, rektors ir pilnībā pārņēmis atbildību pār visām augstskolas darbības jomām, kā to nosaka Augstskolu likums un ViA Satversme.

Jau kopš pavasara, kopš jauno darba pienākumu spēkā stāšanās, esmu daudz izvērtējis savu lomu un turpmāko darbību augstskolā. Jūtu, ka saimnieciskie jautājumi nav manas dzīves aicinājums, un ka es vēlētos daudz lielākā mērā izmantot savu pieredzi, zināšanas un personiskās īpašības, dodot lielāku ieguldījumu sabiedrības labā. Tāpēc, kopš direktora jauno pienākumu spēkā stāšanās brīža, esmu bijis grūtas izvēles priekšā - no vienas puses, es vairs ļoti maz varu darīt augstskolas attīstības labā, un tāpēc būtu varbūt jāmeklē jauns darbs; un no otras puses - ir grūti aiziet no augstskolas, no kolēģiem, grūti atstāt darbu, kurā idejas vārdā ir strādāts vairāk kā 4 gadus, un kurā es gribētu vēl ļoti daudz izdarīt.

Tomēr, sekmīgi iesācies augstskolas akreditācijas process, un valsts statusa piešķiršana ViA ir palīdzējusi man izšķirties. Tieši tagad es esmu pārliecināts par to, ka Vidzemes augstskola turpinās sekmīgi un neatgriezeniski attīstīties, un ka nākošā gada pirmajā pusē ViA tiks piešķirts valsts statuss.

Tāpēc, pēc gandrīz pusgadu ilgām pārdomām, esmu izšķīries par darba vietas maiņu. Darbs ViA ir bijis tik ļoti interesants un saistošs, ka ir grūti atrast citu darbu, kas būtu ne mazāk interesants, radošs un nozīmīgs. Tāpēc jaunā darba izvēlē esmu bijis īpaši izvēlīgs, un, šķiet, ka šis "izvēlīgums" ir vainagojies ar panākumiem: sākot ar janvāri, es vadīšu Baltijas Amerikas Partnerattiecību fondu Latvijā. Tas ir fonds, kuru ir izveidojusi ASV valdība kopā ar Atvērtās Sabiedrības fondu visās trijās Baltijas valstīs. Tas ir unikāls gadījums vēsturē, kad ASV valdība dibina kopēju fondu ar kādu privātu mecenātu. Fonda darbība solās būt ļoti interesanta, un ceru, ka tā veiktie projekti spēs panākt reālas, pozitīvas izmaiņas sabiedrībā.

Vēlos pateikties visiem tiem saviem kolēģiem, kas ar savu darbu un personisko ieguldījumu ir radījuši augstskolā siltu un draudzīgu atmosfēru un tādējādi sekmējuši augstskolas attīstību. Vēlos pateikt paldies visiem studentiem, kuri izvēlējās šo nelielo, reģionālo augstskolu, izturēja milzīgu konkursu, un tagad ar savu studiju darbu un ārpusstudiju aktivitātēm piedalās augstskolas attīstības procesā. Gribu arī izteikt milzīgu pateicību tiem sadarbības partneriem - pašvaldībām, uzņēmumiem un organizācijām, kuras ir atbalstījušas augstskolu visā tās izveides un pastāvēšanas laikā.

Izmantojot izdevību, es gribētu novēlēt visiem studentiem, mācībspēkiem, administrācijas darbiniekiem un sadarbības partneriem siltus,

mājīgus un priecīgus Ziemassvētkus, un panākumus, veselību Jaunajā gadā.

Par akreditāciju

Kā *ViA Avīzi* informēja Gunārs Bajārs, tad politikas virziena dokumenti, kas vajadzīgi akreditācijas procesa norisei, ir iesniegti Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrā 30.novembrī, kas gan ir noticis ar mazu aizkavēšanos, jo patiesībā visam vajadzēja notikt jau 11.novembrī. Pašlaik politikas virziena nodaļas vadītājs ir Jānis Ikstens.

Savukārt psiholoģijas un sabiedrisko attiecību studiju virziena dokumenti tiks iesniegti 18.decembrī, un 1.februāris ir datums, kad savus papīrus vajadzētu iesniegt arī tūrisma un ekonomikas virzieniem. Tā kā - viss notiek!

Koju Joks

**Radošā apvienība
"KasJuKa?"**

Cienījamie ViA studenti!

Vidzemes augstskolai nākamajā mācību gadā nebūs jaunas kopmītnes, līdz ar to pastāv liela iespēja, ka studentiem (arī pašreizējiem 2. un 3. kursa studentiem) būs jādzīvo istabiņās pa divi. Pašlaik tiek risināts jautājums par pieņemamāko variantu studentu izmitināšanai:

- 1) visi studenti dzīvos istabiņās pa divi /augstskolas variants/;
- 2) tiem, kas negribēs dzīvot istabiņās pa divi, augstskola piedāvās citu dzīvesvietu, respektīvi, īrēt dzīvokli vai istabu Valmierā /valdes variants/;
- 3) vīriešu kārtas pārstāvjus kā minoritāti un reto sugu pārstāvjus izmitināt pa vienam, meitenes - pārējās istabās / minoritāšu tiesību ievērošanas kluba variants/;
- 4) iekarot jaunas teritorijas, respektīvi, Zvejnieku ielas 13 mājas otru galu, un padarīt tās par savām /indiāņu variants/;
- 5) rūpēties par demogrāfisko situāciju valstī un ņemot vērā, ka bērnudārzs "Sprīdītis" nav tālu (nekādā gadījumā nejaukt ar bērnudārzu "Buratīno"), izmitināt istabiņā divus pretējā dzimuma pārstāvjus /J.Zālīša vārdā nosauktā centra variants/;
- 6) studenti būvē studentu māju. Tās sienas izkrāsotas ar mākslinieciskiem *grafīti*, apgaismes ķermeņiem kupolu nav, lai tos nevarētu sasist, gultas no metāla, lai, iesēžoties trijiem cilvēkiem, tās nesalūztu, apkārt mājai daudz atkritumu konteineru, lai studenti pilnvērtīgi izmantotu savas rokas un istabiņu logus un nepārpūlētu kājas. Istabiņu sienās paredzēti caurumi vietējās kabeļTV un lokālā datortīkla izveidei /hipiju variants/;
- 7) valde organizē intensīvus iepazīšanās kursus ar Valmieras zēniem un meitenēm, kuriem ir brīva apdzīvojamā platība vismaz 15 kv.m ar labierīcībām un virtuvi /iepazīšanās kluba "Spilventiņš" variants/;
- 8) studentu mītni iekārtot vienā no akvārijiem /kluba "Augstskola- otrās mājas" variants/;
- 9) visi ViA studenti paņem akadēmisko gadu, tā radot iespēju izmantot kopmītnes nākošā gada studentiem, kas varētu dzīvot pa vienam istabiņā vai pat pa vienam dzīvoklītī /vēl nestudējošo jauniešu apvienības "Jaunie maksimālisti" variants/;
- 10) studentu valde piešķir katram studentam atsevišķu istabiņu par īpašiem nopelniem, kas tiek izvērtēti valdes sēdē, piemēram:
 - par ViA vārda nešanu pasaulē (koris, sports, u.c., aktivitātes);
 - par regulārām iemaksām 5Ls apmērā skolas datoruzlabošanas fondā (pēc ViA iekšējās kārtības noteikumu X punkta);
 - par citiem īpašiem nopelniem.
- 11) naktīs izīrēt telpas no bērnudārza "Sprīdītis" /Bērnudārza telpu optimālās izmantošanas komitejas variants/.

Piezīmes:

/.../ iekavās norādīts katra varianta iesniedzējs vai iesniedzēja organizācija.

Kluba "Augstskola- otrās mājas" devīze: "Manas mājas- ko gribu, to daru!"

¹ akvārijs (A)- tvertne vai baseins ar ūdeni, kurā audzē vai demonstrē ūdens augus un dzīvniekus (pēc Svešvārdu vārdnīcas; 1996, "Norden"; 32.lpp).
akvārijs (B)- arī telpa ar stikla sienām
Tērbatas ielā 10

Darba iespējas ?

Mācību- konsultāciju centrs "Vērtspapīri" aicina kursus fondu tirgus speciālistu sagatavošanai pēc programmas "Vērtspapīru tirgus Latvijā". Apmācības formas- lekcijas, semināri, treniņi. Tiek komplektētas dienas un vakara grupas, tālmācība. Pēc kursu beigšanas klausītāji kārtos eksāmenu Vērtspapīru tirgus komisijā un saņems licenci, kas dos tiesības strādāt fondu tirgū 5 gadus.

Kārtējie kursi notiks 18.01.- 23.01.1999. un 25.01.- 30.01.1999. Tiek nodrošināts augsts sagatavošanas līmenis.

Semināra apmaksā Ls 150 (ieskaitot PVN, iekļaujot maksu par mācību materiāliem un kafijas pauzēm).

Pierakstīšanās uz semināriem pēc adreses: Meistaru iela 10, 225.kab., Rīga. Telefoni- 7211577 vai 7220453.

Kāmja dzīves atzinumi (ņemti arī no citu cilvēku atklāsmēm)

"Nauda ir jāiztērē, kamēr tā vēl nav iztērēta."

(Jānis Ķirpītis)

"Ļoti jauns."

(r/a "Kaķi")

"Lai jau nu paliek..."

(Valmieras vidusskolniece)

"Kāpēc datorlaikmetā vajadzīga pildspalva?

- Tāpēc ka nav rakstāmmašīnas..."

(Bibliotekārītes)

"Ideāla idiote."

(meitene)

Ļeņins uzstājas:

- *Tovariški!* Subotņik atmeņajetsja izza proģelok menšņikov. Kto- to spizdžil mojo naduvnoje brevno.

"Kājas tik vieglas, bet tomēr nenes... nes no sierīņiem..."

(Juris Jerums)

"Kāds tev tarifs, meitene?"

(jautātājs)

"Labi, ka tu neiemācījies, atkal būtu visu aizmirsis!"

(Kaspars Biezais)

"Flaier ispitāķeļ."

(Nāvinieks)

"Morda- hoķ kirpič broasai, a golos- ..."

(Prezidents)

"Ja uz Gaujas parādās makšķernieki, tad drīz būs arī ledus."

(Visvaldis)

"Dzīvoja Ķezbers, un bija komisijas priekšsēdētājs. Bet laiki mainījās, un viņš nomira."

(Dace Jansone)

Ja negribi mirt – izsargājies

Visvaldis Valtenbergs

Šeit saruna ar ViA politikas zinātnes II kursa studentēm – *Rutu Lesničenoku un Inesi Vaivari*. Valmierā norisinājās viņu organizēta akcija – AIDS dienas.

Pastāstiet, kā iesaistījāties šajā projektā ?

R.L. Jāsaka, ka mēs neiesaistījāmies šajā projektā, bet gan veidojām to. Ideja bija, var teikt - spontāna. Runājām ar Inesi, ka pagājušajā gadā nekas par AIDS nebija dzirdams, tāpēc nolēmām, ka varētu ko uztaisīt, lai arī Valmieras jaunieši spēj iesaistīties šajā lietā. Tā nu tapa šis projekts. Man bija zināma pieredze, kā arī daži kontakti, jo, mācoties Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, biju jau piedalījies līdzīga, tikai relatīvi mazāka pasākuma (uz Rīgas fona)

organizēšanā. Toreiz mums bija tāda kā sanāksšana Vērmanītī, arī ar svecēm un dziesmām. Smieklī nāk, to reizi atceroties - vidusskolnieceņi bombardē Rīgas uzņēmumus ar lūgumiem sponsorēt pasākumu, bet pašiem ne projekta, pilnīgi nekā. Nebija pat tā īsti skaidrs, kas tur notiks, bet sponsoru kaut kā jau atradām, tas nekas, ka caur paziņām. Šoreiz viss bija savādāk - izauguši lieli, Vidzemes Augstskola iemācījusi, kā projektus rakstīt, kā naidiņu dabūt!

Kāpēc tādas AIDS dienas vispār ir vajadzīgas?

I.V. Es domāju, ka nav normāli, ka gada laikā ar HIV ir inficējušies tik daudz cilvēki, cik iepriekšējo piecu gadu laikā kopā. Bet paprasiet kādam – "Vai jūs ziniet, kā var inficēties ar HIV?" Retais atbildēs, ka nē. Bet statistika rāda pretējo. Vēl vairāk mani

fascinē tas, ka cilvēki šo slimību sāk uzņemt kā pašsaprotamu lietu. Piemēram, "Rīgas Balss" aptaujā pilsētas saņošanas Ziemassvētkiem tiek vērtēta kā svarīgāks notikums nekā AIDS dienas. Cerams, ka Latvijā nekad nebūs kā Āfrikā, kur cilvēks, inficējoties ar HIV, to nemaz tik ļoti nepārdzīvo. Visapkārt visi jau slimī, liela daļa bērnu ir AIDS bāreņi. Cilvēkiem ir radusies ilūzija, ka viņi visu zina, ka ir pasargāti.

R.L. Būtībā jau vispār nekāda AIDS diena nebūtu vajadzīga, ja cilvēkam būtu simtprocentīga atmiņa, ja viņš zinātu visu, ko kādreiz kāds ir teicis vai brīdinājis. Taču, diemžēl, Dieviņš nav apveltījis mūs ar šāda veida velti, tāpēc kādam ir nemīlīgi jāatgādina, ka kāda lieta pastāv. Lai tas notiktu regulāri, visvieglāk ir noteikt kādu datumu, kurā tas visiem tiek atgādināts. Tā arī ir ar AIDS dienām. Kad tās ir klāt, tad visur sāk skandināt, beigās parādās noraidoša reakcija - apnicis jau. Mēs visu jau sen zinām, pat mazais brālis, kas uz sienām *krāņņus* vēl tikai zīmē, to jau bērnodārzā ir iemācījis. Taču svarīgi ir saprast, ka galvenais nav zināt, bet gan atcerēties.

Jaunieši informāciju par aizsargāšanos no šīs slimības saņem veselības mācību stundās.

I.V. Ir jau labi, ja ir tādas veselības mācības stundas, kurās pasniedz kvalificēti pasniedzēji. Bet, ja to dara 50 gadīga tantīņa, kura nosarkst katru reizi, kad pasaka "Prezervatīvs" ? ! Diemžēl Valmieras rajonā situācija ir tāda, ka nav daudz labu pasniedzēju. Lai neviens neapvainojas, bet es tomēr uzskatu, ka veselības mācība ir jāpasniedz jaunam cilvēkam, jo paaudžu atšķirības tomēr ir ļoti manāmas...

Vai neiznāk tā, ka organizējot īpašus pasākumus mēs it kā netieši propagandējam AIDS ?

R.L. Informējot jaunatni par seksuāli transmisīvajām slimībām (STS), mēs cenšamies novērst viņu

saslimšanu ar šīm slimībām. Pēc šādas loģikas spriežot, bērniem māca nespēlēties ar sērkociņiem, lai viņi izraisītu ugunsgrēkus? Viena lieta ir jāsaprot-noklusējot, nekas netiks panākts. Tāpat jaunieši to uzzinās. Nav zināms, vai iegūtā informācija būs pareiza, bet varbūt jau būs par vēlu.

Slimībām ir ne tikai medicīnisks, bet arī sociāls raksturs. Ko AIDS ārstējamība, jūsuprāt, varētu mainīt pasaules sabiedrības vērtību sistēmā ?

I.V. Es domāju, ka AIDS neko nespēs mainīt pasaules vērtību sistēmā. Versijas jau ir dažādas - par cilvēces attīrīšanos no pagrimušajiem utt.. Tomēr, kā teicis kāds no AIDS slimniekiem - "nomirt jau var arī no gripas."

R.L. AIDS iegūs tādu pašu statusu kā visas STS slimības.

Vai saslimstība ar AIDS Latvijā turpmāk varētu pieaugt? Kāpēc?

R.L. Saslimstībai vienkārši ir jāpieaug. Tas ir loģiski. Katrs no mums skolā ir mācījies kodolreakcijas ķēdi. Līdzīgi noris arī AIDS izplatība - aritmētiskā progresijā. Viens cilvēks inficē otru, tad abi inficē vēl divus, tad jau četri inficē vēl četrus, utt.. Nākotnes vīzija nav brīnīšķīga. Šogad vien inficēto skaits ir pieaudzis 2, 5 reizi. Varam parēķināt, kas būs nākošajā gadā. Tieši tas ir iemesls, kāpēc jābeidz AIDS uzskatīt par mistisku aizjūras slimību, kas tikumīgu cilvēku neskar. AIDS Latvijā kļūst par realitāti, nevis par pasaku. Ja negribi mirt - aizsargājies. Definīcija ir ļoti vienkārša, bet tajā pašā laikā sarežģīta ..

I.V. Pētījumi rāda, ka Latvijā AIDS izplatās galvenokārt intravenozā ceļā, t.i., narkomānu vidū. Tā kā nākotnē ir sagaidāms, ka arvien vairāk cilvēku lieto narkotikas, arī AIDS slimnieku skaits varētu būt augsts. Tiek veikti arī pretpasākumi - ir iespējams nomainīt izlietotās šļirces pret jaunām, bet atkal tikai Rīgā...

Ziemassvētkus gaidot . . .

Svētsvinīgi klusē sili
Sniega ziedos balti zili,
Aizsnigušas visas pēdas
Sirds uz brīdi aizmirst bēdas.

Vai vēl kur ir tumši dūmi,
Putekļi un nami drūmi ?
Skursteņi un stabi balti
Paceļas kā marmorkalti.

Lēni, lēni lido sniegi,
Lai tie it kā saldi miegi
Aņņem visas ļaužu bēdas,
Neatstāj nevienas pēdas.

Ir tik tīkami un silti
Neredzēt vairs tumšo smilti,
Aizvērt acis, lai krīt sniegi
Pāri man kā saldi miegi.

Vai vēl kur ir tumšas domas,
Ļaudīm necienīgas lomas ?
Visu tīri apgērbusi
Pasaule pa nakti klusi.

Redaktore:
Kristīne Liepiņa
Salikums:
Visvaldis Valtenbergs

Liels paldies tam, kas *Via Avīzei*
sagādāja "vispatīkamāko"
Ziemassvētku pārsteigumu,
izdzešot avīzes folderi.

Atvainojamies tiem autoriem,
kuru raksti šī iemesla dēļ nav
ieraudzījuši dienasgaismu.